

Víra a skutky

Hošťálková 25. 8. 2019

Písně: 166, 680, 500, 686, 195

Čtení z Písma: Jakub 2, 14 - 26; ev. Markovo 12, 28 - 34

Text kázání: ep. Jakubova 2, 14 - 17

Milí bratři a sestry,

„slamněná“ epištola - tak kdysi nazval Jakubovu epištolu Martin Luther. Nezamlouvala se mu. Proč? Nějak mu nezapadala do jeho reformátorského poznání, ve kterém se zahleděl k pouhé víře, která spolehla na Boží jednání v Ježíši Kristu a pouhé Boží milosti, ve které se nám vše - především Boží spása - dává zadarmo. Ale apoštol Jakub v určité době a posunu církve v čase pocítil silnou potřebu církvi poukázat též na křesťanův čin a zdůraznit, že naše víra musí jít ruku v ruce s pravým činem, a že bez činu, se stává naše víra a vyznání záležitostí velmi nevěrohodnou.

Můžeme se však ptát: Co má ale křesťan dělat? Co je jeho úkolem jestliže apoštol Jakub položí takový důraz na vykonaný čin? Otázka po našem křesťanském jednání, nebo jednání vyrůstajícím z naší víry je stále živá. Na první pohled se může zdát, že to je jasné - křesťané mají věřit v Boha a mají být činnými a aktivními ve službě svým bližním. Tyto výzvy - zdá se nám - jsou samozřejmostí, proto se Jakubova slova mohou zdát téměř nadbytečná. Křesťanská víra snad nevolá po ničem jiném tolik, jako právě po činech.

Začneme-li však nad naším aktivním křesťanstvím přemýšlet hlouběji nemusí se nám výše zmíněné najednou zdát tak snadné, jednoduché a samozřejmé. Opět se před námi objeví nejprve ono slovo „co“: **Co** tedy má křesťan vlastně dělat? Můžeme začít hned jmenovat jednotlivé úkoly, to těžké opravdu není: pomáhat potřebným, navštěvovat osamělé, těšit zarmoucené, podporovat chudé atd. Cítíme ale, že ono samotné „co máme dělat?“, přece jen ještě nestačí. Vždyť všechny tyto činnosti mohou zastávat také nekřesťané. Křesťan si zde ještě potřebuje klást také otázku: „jak“. **Jak** na to všechno? **Jak** mám jednat? **Jak** pomáhám? Dělán to co dělám nezištně a samozřejmě? Nemyslím při svém jednání na to, co dobrého z něj vyplyne také pro mne? S tímto nebezpečím se budeme patrně stále vyrovnávat.

Apoštol Jakub se celou vahou své osobnosti staví právě proti takovému, v církvi rozbujelému, smýšlení. Chce církev tenkrát a nás dnes přesvědčit o tom, že víra a jednání spolu souvisí velmi úzce, že patří k sobě a oddělovat je od sebe není možné. Vždyť tomu „**pouze jednajícimu**“ by se velmi brzy začalo nedostávat oné neustávající hnací síly, velmi rychle by se ve svém jednání vyčerpal a unavil; a na druhé straně tomu „**pouze věřícímu**“ by jeho víra zase velmi brzy vyschla, scvrkla se do prázdných formulací a klišé a stala se zcela neúčinnou, bezcennou a nepotřebnou.

Před obojím jsme velmi důrazně varováni. Křesťan má být nesen vědomím, že víra a jednání v nás má žít ve vzájemném harmonickém souladu. O to také jde v našem textu. Jsou křesťané jejichž víra je prostě mrtvá, říká Jakub. Mohou být v Bibli tzv. „doma“, znát mnoho biblických citátů nebo písní z paměti, obracet své oči

směrem k nebi, nicméně nad tím vším se může vznášet mrtvolný zápach. Pouze s těmito teoretickými znalostmi křesťan vystačit a existovat nemůže. Teorie má jít ruku v ruce s křesťanskou praxí. Teprve pak se dozvíme a skutečně zakusíme, o co v křesťanství jde. Není-li to tak, pak si můžeme ta krásná slova klidně odpustit.

Jakub dopodrobna vysvětlí, proč to tak je. Bůh od nás očekává, že mezi námi budou fungovat skutečné, bratrsko-sesterské vztahy. Jakou hodnotu by ale takové vztahy měly, kdybychom se ke svému Pánu vroucně slovy přiznávali, přitom ale zároveň klidně nechávali hladovět svého bratra, sestru? Co by znamenalo bratrství ve kterém bychom jímavě a zaníceně říkali: „**Bud'te s Bohem, jděte v pokoji!, ať vám není zima a nemáte hlad**“ ale to, co odpomůže od prožívané nouze sami nebyli ochotni a připraveni nabídnout? Tu Jakub říká: „**Co je to všechno platné, moji bratří? Vždyť takové jednání je zrovna rouháním se samému Bohu.**“ Člověk se tady nemůže donekonečna dovolávat toho, že víra všechno spraví, přikryje a odpustí.

Naproti tomu člověk jistě také nemůže neúnavným jednáním a obdivuhodnými činy doplňovat chybějící víru. To by dříve nebo později muselo zákonitě vést k pyšnému poznání vlastní samospravedlnosti a hříšné orientaci na záslužnictví, kterému církve v minulosti vždy znovu propadala. To také není cesta, ke které nám Písmo ukazuje.

A tak zůstává naším trvalým úkolem bez přestání ohledávat, jak spolu v dané situaci souvisí víra a čin, jak a čím v dané chvíli sloužit. Tím co nám umožní abychom se v tomto našem hledání dobře orientovali je: „**Láska**“. Apoštol Jan ve své epištole píše: „**Řekne-li někdo: Já miluji Boha a přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí**“ (1.J 4,20). Bůh každého z nás miluje. To se učíme a opakujeme si stále znovu. Takto dospíváme k poznání, že se nacházíme v prostoru, ve kterém se můžeme cítit svobodni a bezpečni. Z této roviny pak můžeme a máme neustále prověřovat, zkoumat, upravovat a napravovat náš postoj vůči bližním. Děláme-li to skutečně poctivě a odpovědně, správně tak odpovídáme na Boží lásku.

Tím je vlastně řečeno, čím naše křesťanské jednání má být: **odpovědí na Boží lásku**. Kdo ví, že svými činy pouze odpovídá na Boží lásku, které je sám příjemcem, tomu už nepřichází na mysl touha po slávě nebo odplatě. Ten už necítí potřebu sečítat vlastní dobré výkony. Ten jednoduše dělá to, co je právě potřebné dělat a ví, že svým jednáním pouze předává dál, co sám přijal: **Boží lásku**. Jen tak svého Pána před lidmi přesvědčivě vyznáváme a jen na tom také v posledu záleží.

Možná si ale ještě říkáme, jestli všechna tato slova nejsou nadbytečná. Vždyť přece toto ví každý, kdo chce být pravým křesťanem. Je to možné. Ale stejně tak je možné i to, že v sobě můžeme nosit - až příliš zakořeněno - ono reformační poznání a zvolání, které zaznělo uprostřed zpronevěřilé a se zásluhami počítající církve a sice, že člověk je ospravedlněn pouhou vírou a pouhou milostí - „sola fide“, „sola gracia“! Toto velmi často vedlo a vede k tomu, že se se svou samozřejmou vírou uzavřeme do sebe. To nám hrozí vždy, ať si to přiznáme nebo ne. Člověk cítí potřebu nějakým způsobem se odvrátit od světa, aby jím jeho nabytá víra nebyla nijak ohrožována. Takový útěk ze světa nám však nepřísluší a naši víru ani nijak nezajistí. Naopak. Právě sem, do tohoto světa jsme postaveni. Zde jsme pověřeni úkoly a obdarováni moudrostí a silou k jejich řešení - jestliže se k nim ovšem postavíme. Vždyť kolem nás je tolik lidí, které nemůžeme přejít jen tak. Křesťanství uzavřené samo do sebe je špatné křesťanství - světlo pod nádobou, zmařená sůl - na hnůj s ním!

Na začátku jsme se ptali: Proč jsme vlastně jako křesťané zde? Co je naším úkolem a v čem se lišíme od ostatních? Křesťan je člověk, kterému nade vše jde o to, aby se náš Pán a Bůh se svou dobrou zvěstí stával v našem světě stále více pochopitelným, srozumitelným, viditelným. On sám nám dal rozum, abychom jej užívali a přeje si, aby se ono teoretické poznání v oblasti víry proměňovalo v konkrétní, praktický čin - praktické jednání. Teprve pak se stává naše křesťanství přesvědčivým. Takto tomu rozumí Jakub když píše: **„Jako je tělo bez ducha mrtvé, tak je mrtvá i víra bez skutků.“** Takto tomu rozumíme a máme rozumět také my.

Náš Pán dává každému z nás příležitost, abychom se projevili. Lidé nás budou poznávat a posuzovat ne podle našich slov (jakkoli krásných), ale podle našeho ovoce. Skutečným křesťanem - ne jen podle jména - je ten kdo svou víru potvrzuje poslušným jednáním. Při tom není vůbec nutné, abychom ze sebe dobré činy nějak „ždímalí“. Tam, kde s Bohem skutečně počítáme a na něj se orientujeme ony již jaksí patří k naší přirozenosti. Dobře jednat - je pro křesťana důsledkem jeho bytí ve víře. Není žádným samoučelem, ale ovocem jeho víry. Takový člověk se nesnaží před lidmi vypadat nějak nápadně a mimořádně; nepotřebuje se před nimi svou vírou ohánět, velmi prostě z ní žije. A to samo o sobě se nápadným stává - v tomto případě právem.

K tomu poví své v rozhovoru s Ježíšem i zákoník: **„Správně, Mistře, podle pravdy jsi řekl, že jest jediný Bůh a že není jiného kromě něho; a milovat jej z celého srdce, z celého rozumu i z celé síly a milovat bližního jako sám sebe je víc, než přinášet Bohu oběti a dary.“** A Ježíš vidí, že odpověděl moudře, řekne mu na to: **„Nejsi daleko od Božího království.“**

Amen.